

Fujifilm GFX50S: een liever, zachter beeld

Het Zeeuws-Friese melkschaap, de Roodbonte Friese koe en de Zwarte Bij van Texel; zomaar drie in Nederland (nog) voorkomende diersoorten die met uitsterven bedreigd worden. Fotografe/kunstenares Maartje Roos legt ze vast voordat ze verdwenen zijn. Dat doet ze met geduld, precisie en passie, in schilderachtige tafelen met soms wel honderden digitale lagen.

DOOR JEROEN JAZET

Toen Maartje Roos (36) onlangs haar tekenboeken van vroeger weer eens inkeek, zag ze de kiem van haar huidige werk. “Ik tekende als kind al een draak in een landschap met de Sagrada Familia, omdat ik blijkbaar vond dat die drie bij elkaar hoorden.” Later kwam ze via haar roots in de fotografie terecht. “Mijn vader had een reclamebureau en mijn oom (Catrinus van der Veen) is fotojournalist in Noord-Nederland.” Zelf liep Roos stage bij het Dagblad van het Noorden. Maar iets schuurde er altijd. “Ik wilde altijd alles naar mijn hand zetten, lantaarnpalen weghalen omdat ze stoorden, maar dat mocht natuurlijk niet.” Uiteindelijk, na de opleiding Fotonica en een blauwe maandag op de kunstacademie, zag ze op de Fotoacademie het licht. “Daar mocht je ineens alles manipuleren, als het verhaal maar klopte. Dat ben ik toen naar hartenlust gaan doen.”

BIODIVERSITEIT

Haar nieuwste serie heet *Cultureel Levend Erfgoed | De laatsten in hun soort*, waarin ze uitstervende gedomesticeerde (landbouw) (huis)dieren vastlegt in hun oorspronkelijke habitat. “Als een soort economisch niet meer rendabel is voor een boer, laten ze de soort gewoon uitsterven. Neem nou het Zeeuws-Friese Melkschaap. Dat is eigenlijk een allround schaap. Het dier geeft melk, wol en vlees. Maar van alles een beetje, terwijl er andere soorten schapen zijn die meer melk geven, of meer wol. Dus deze soort is dan niet meer interessant.”

Roos stuit het tegen de borst dat deze soorten zomaar verdwijnen. “Ik pleit voor biodiversiteit, voor het bestaan van veel soorten dieren naast elkaar, niet alleen de rendabele soorten.” Daarom houdt ze de kijker een spiegel voor met elf werken van uitstervende rassen. Met succes: tijdens de prestigieuze ‘Prix de la Photographie, Paris’ (PX3) werd ze categorie winnaar ‘Nature’, waarmee ze zich ‘Nature Photographer Of The Year’ mag noemen.

HONDERDEN LAGEN

Roos is een typisch digitale schilder met een camera in plaats van tubes verf. “Mijn beelden bestaan vaak uit soms wel honderden lagen in Photoshop. In het werk ‘Lotje’ bijvoorbeeld, is de hoofdpersoon weliswaar een enkel schaap, de sneeuw op de poten daarentegen komt van verschillende andere foto’s van schapen. “Dit schaap stond niet in de sneeuw, maar in de stal, daarom moest ik de besneeuwde poten ergens anders halen. Ook de typisch Zeeuwse boerderijen (links) en molen (rechts) op de achtergrond en de typisch Friese kop-hals-rompboederij met uilenbord (rechts) zijn import. “Die Zeeuwse en Friese elementen moesten er allebei in omdat de oorsprong van het ras zowel in Zeeland als Friesland ligt. Voor de Zeeuwse elementen bivakkeerde Roos dagenlang in de besneeuwde Zeeuwse polder, op zoek naar de juiste locaties, “maar vooral het juiste licht”, vult ze aan. “In het eindbeeld moet de lichtval natuurlijk consistent zijn, dus soms had ik de locatie al in de ochtend gevonden en moest ik tot de avond wachten omdat het licht van de verkeerde kant kwam.”

WOW-MOMENT

Lange tijd fotografeerde de Roos met een Canon EOS 1D en EOS 1Ds. “De 1D voor het snelle werk Dat kwam ook omdat ik vaak sport fotografeerde voor het Dagblad waar ik voor werkte. En de 1Ds was mijn favoriete voor wat betreft beeldkwaliteit. Maar voor mijn vrije werk wilde ik verder, vooral omdat ik ervan houd om groot te presenteren.” Het werk ‘Lotje’ hangt bijvoorbeeld met 120 cm aan de langste zijde in diverse Galeriers. “Op dat formaat zie je alles”, vertelt de fotografe, “daarom wilde ik naar een groter opnameformaat.” Vroeger werkte Roos al met een Zenza Bronica-camera, op 4,5 bij 6 cm analog. “Het verschil met kleinbeeld zag je toen al goed, dus ik wilde het digitale equivalent daarvan. Bij de fotowinkel vroeg ik naar Hasselblad, maar

ze vertelden me dat Fujifilm ook een goed alternatief had.” En zo kwam Roos uit op de Fujifilm GFX 50S, met een sensor van 43.8 x 32.9 mm, en dus meer dan 50 MP. “Nou, dat verschil zag ik dus direct. Op de computer had ik een wow-momentje, en ik wist dat dit een grote stap was. Naast de pixelwinst geeft de Fujifilm camera ook een liever, zachter beeld dan een kleinbeeld DSLR. De bokeh is prachtig, eigenlijk is alles mooier”, aldus Roos.

Zitten er dan geen nadelen aan deze Fujifilm? “Je moet niet voor snelheid willen gaan”, vertelt de opgewekte Friese. “Het is een langzame camera qua aantal frames per seconde, en ook om in te stellen, meer een ambachtstoestel. Sport moet je er niet mee doen. Maar ik ben compleet omgeturnd tot langzame fotograaf, en ik maak langzaam beeld. Dus voor mij is het toestel perfect.” □

Maartje Roos wordt vertegenwoordigd door Galerie De Roos van Tudor in Leeuwarden en door Koster Fine Art Gallery in Naarden. Werk uit deze serie zal te zien zijn op bij PAN Amsterdam (20 t/m 27 nov).